

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Asviny Andras

Cím:

A budapesti Opera nézőtere

Forrás:

Esti Op.

Hely:

Opera

Idő:

'88/195'

Személy:

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1952. X. 23.

Az elmúlt évadban több mint 900 ezren nézték végig az Allami Operaház előadásait. A nézők száma könnyen meghaladhatta volna az egymilliót, ha nem lenne kicsi és szűk az Opera nézőtere — a mai viszonyokhoz mérten. Ma már olyan nagy az érdeklődés Magyarországon az operák iránt, hogy valamennyi előadást zsúfolt sorok előtt mutatják be művészeink és a kapun kívül is sokan maradnak jegy nélkül.

Hogy miért szűk a pesti Opera nézőtere, annak érdekes története van. A színház idősebb tagjai még emlékeznek erre, tőlük hallottam.

Az akkori pesti színházlátogató közönség egyre nagyobb érdeklődéssel tekintett az operaelőadások felé, ezért a kormányzat a hetvenes évek elején elhatározta, hogy külön dalszínházat építtet. Kineveztek egy „helymegállapító” bizottságot, amely a Hermina-teret találta e célra legalkalmasabbnak.

1873-ban kihirdették az építési tervpályázatot, amelyen meghívásra Ybl Miklós, Steindl Imre, Skalutzky és több külföldi építész vett részt. A tervvázlatok elkészültek, majd a „nagytekintélyű és tiszteletrémeltő bíráló bizottság” összedugta a fejét, hogy döntsön, ki építse fel az új dalszínházat. Hosszas tanácskozás és vita után, mely az egykori hírlapok szerint nem volt mentes néhány tervező cég befolyásától, végül úgy határoztak, hogy a kétségtelenül legalkalmasabb olasz

reneszánsz stílusú Ybl-tervet fogadják el.

Ybl Miklós elképzelése

lehetőséget nyújtott arra, hogy az új dalszínház méltó helyisége legyen a magyar operakultúrának. Az előcsarnok és a lépcsőfeljárát, valamint az emeltem elhelyezett fogadók — a mai Vörös Szalon és a Székely Bertalan-terem — a kor legjobb magyar festőinek juttattak építészetiileg előkelő helyet, hogy a helyes arányok között képességeiket kifejtsék. Ezt a lehetőséget ki is használta Székely Bertalan, Than Mór, Lotz Károly, Feszty Árpád. Jól tervezte meg Ybl a színpadi részt is. Itt érdemes feljegyezni néhány adatot. Az előszínpad szélessége

28. mélysége 25. magassága pedig 36 méter. Számos technikai érdekessége között külön értéket képvisel vízszabályozó berendezése, mely a vasfüggönyöket, a színpad feletti trégerrendszert és a színpadi utcákat mozgatja. A tervekben egyedül csak a nézőtérrel volt némi baj. Nem mintha Ybl elgondolása helytelen lett volna. A nézőteret akkorára tervezte, hogy abba két és félezer ember fért volna be, ezzel szemben a bécsi Opera befogadóképessége alig haladta túl a kétezret. Ez volt a hiba. A császári uraknak nem tetszett, hogy nagyobb lesz a magyarok Operája, mint az övék. Megváltoztatták tehát a tervet. Ezért építették csak 1220 személyesre a pesti Operát.

Az építkezési munkákat

1875 augusztusában kezdték meg és 1884 nyarán készült el, 3.298.430 forint és 22 krajcár költséggel. Az új dalszínház igazgatójának Erkel Sándort nevezték ki, míg a főzeneigazga-

tóji tisztet Erkel Ferenc töltötte be. Ő vezette le 1884 szeptember 22-én az első próbát, melyen a „Faust”-ot játszották. Ugyancsak ő vezényelt szeptember 27-én, a megnyitó előadásban. Ekkor a „Bánk bán”-ból, „Hunyadi László”-ból és a „Lohengrin”-ből mutattak be részleteket.

Operaházunk egyetlen, de ma különösen lényeges hibáján 1946-ban igyekeztek segíteni. Kicsérélték a nézőtér széksorait, így befogadóképessége 1420-ra emelkedett. A lényegen azonban ez sem változtatott. Ezért vette kezelésbe az Operaház igazgatósága 1951-ben Budapest legnagyobb színházát, a Városi Színházat, amelyben kereken két és félezer embert tudnak elhelyezni. Esténként tehát ma már két operaelőadást mutatnak be Budapesten és ezt a két előadást négyezer ember nézi végig.

Asviny András.

az Operaház világosítója.